

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних
технологій

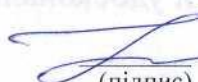
Кафедра кримінального права та правосуддя

СИЛАБУС

Міжнародне кримінальне право

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заст. завідувача кафедри

 Сенченко Н.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

«24» червня 2024р.

Розробник: Коломієць Н.В., завідувач кафедри, д.ю.н, професор
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри кримінального права та правосуддя

Протокол від «24» червня 2024 р. № 10

Узгоджено з гарантом освітньої програми: Коломієць Н.В.

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Вибіркова. (ВК 17)
Мова викладання	українська.
Рік навчання та семестр	IV рік/VII семестр. ОП «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура.)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.
Викладач (-і)	Коломієць Н.В., д.ю.н, професор.
Профайл викладача (-ів)	https://nnip.stu.cn.ua/uk/news/item/1055-naukovo-pedagogichniy-sklad-kafedri.html
Контакти викладача	n.kolomiyets@stu.cn.ua

1. Анотація курсу. Міжнародне кримінальне право є вибірковою навчальною дисципліною для здобувачів ОП «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура.)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і є однією з найважливіших дисциплін кримінально-правового циклу, що викладаються у закладах вищої освіти для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 081 «Право».

Міжнародне кримінальне право – це галузь міжнародного публічного права, яка складається з принципів і норм, що регулюють співробітництво держав у боротьбі з міжнародними злочинами та злочинами, що мають міжнародний характер.

2. Мета та цілі курсу. Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародне кримінальне право» є формування цілісної системи професійних знань про міжнародні злочини, на які поширюється юрисдикція Міжнародного кримінального суду (надалі – МКС), про основні процедури Суду, його співробітництво з державами та іншими суб'єктами міжнародного права. Даний освітній компонент забезпечує формування наступних компетентностей:

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК 7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

3. Результати навчання. Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти наступних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

-знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (РН 13);

-пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (РН19);

- виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (РН 20).

4. Пререквізити. Передумови для вивчення дисципліни є вивчення наступних навчальних дисциплін: Кримінальне право, Кримінально процесуальне право, Судові та правоохоронні органи тощо.

5. Обсяг курсу. Зазначте загальну кількість кредитів, кількість занять та годин самостійної роботи.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16 години
Семінарські заняття	14 годин
Самостійна робота	60 годин
Всього кредитів	3

Форма проведення занять – лекційні, семінарські заняття, самостійна робота з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів, інтернет-ресурсів.

6. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять
Тема 1. Становлення та розвиток міжнародно-правового співробітництва в боротьбі зі злочинністю Історія розвитку міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю. Зародження і розвиток доктрини міжнародного кримінального права. Сучасне розуміння МКП, його відмінність від транснаціонального кримінального права і правової допомоги у кримінальних справах. Взаємозв'язок міжнародно-правових норм щодо співробітництва в боротьбі зі злочинністю з нормами національного права. Взаємодія норм МКП з нормами інституту міжнародної відповідальності, права миру і безпеки, права прав людини, міжнародного гуманітарного права. Етапи розвитку міжнародної кримінальної юстиції: Нюрнберзький, Токійський, Югославський (МКТЮ), Руандійський (МКТР) трибунали і МКС. Гібридні кримінальні суди. Альтернатива кримінальному правосуддю – правосуддя перехідного періоду.

Зміст міжнародного співробітництва. Види міжнародного співробітництва. Форми міжнародного співробітництва.

Тема 2. Національна кримінальна юрисдикція: поняття, принципи. Особливості принципу універсальної юрисдикції

Поняття юрисдикції у доктрині та міжнародних нормативних актах. Юрисдикція держави: поняття і види. Принципи кримінальної юрисдикції держав: територіальний, персональний (активний, пасивний), захисту. Особливості принципу універсальної юрисдикції (справи Ейхмана, Піночета, Демократична Республіка Конго проти Бельгії (2000)). Кримінальне законодавство України про юрисдикцію. Колізія юрисдикцій держави і міжнародних кримінальних судів.

Тема 3. Міжнародне кримінальне право: поняття, джерела, загальні принципи

Поняття та предмет регулювання МКП. Джерела МКП, їх значення та ієрархія. Джерела внутрішнього права МКС. Загальні принципи МКП, їх зв'язок з принципами національного кримінального права. Принцип законності, недопустимість посилення на посадовий стан, відповідальність командирів, незастосування строків давності.

Тема 4. Злочини міжнародного характеру, які посягають на нормальне здійснення міжнародних відносин

Міжнародно-правове регулювання протидії тероризму. Міжнародно-правове регулювання протидії захопленню заручників. Міжнародно-правове регулювання ядерної безпеки. Міжнародно-правове регулювання безпеки цивільної авіації.

Тема 5. Злочини міжнародного характеру, які посягають на нормальне здійснення міжнародних економічних відносин

Міжнародно-правове регулювання протидії корупції.

Піратство. Міжнародно-правове регулювання безпеки морського судноплавства.

Контрабанда.

Нелегальна міграція.

Тема 6. Злочини міжнародного характеру, які посягають на особу, майнові та інші права, моральні цінності та норми суспільства.

Міжнародно-правове регулювання протидії рабству. Міжнародно-правове регулювання протидії торгівлі людьми. Міжнародно-правове регулювання протидії незаконному обігу наркотичних засобів та прекурсорів. Міжнародно-правове регулювання протидії катуванню та іншому жорсткому, нелюдському чи принижуючому гідність поводженню чи покаранню.

Злочини міжнародного характеру, які передбачені спеціальними конвенціями: злочини вчиненні на морі; злочини, пов'язанні з хуліганством футбольних уболівальників.

Тема 7. Роль міжнародних організацій і органів у співробітництві з питань протидії злочинності.

Інтерпол як міжнародна правоохоронна організація у галузі співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю: передумови створення, напрями діяльності.

Основні завдання, структура та функції Інтерполу.

Взаємодія Інтерполу з міжнародними організаціями та окремими державами у галузі протидії злочинності. Поняття та передумови створення Національного центрального бюро Інтерполу. Основні завдання та функції НЦБ Інтерполу в Україні.

Структура НЦБ Інтерполу та регіональні підрозділи НЦБ Інтерполу в Україні.

Порядок взаємодії правоохоронних органів по лінії Інтерполу.

Тема 8. Міжнародний кримінальний суд: статус, судоустрій і юрисдикція

Нюрнберзький і Токійський військові трибунали, їх юрисдикція, судоустрій, процедура провадження і правова оцінка діяльності. Міжнародні кримінальні трибунали щодо колишньої Югославії (МКТЮ) та щодо Руанди (МКТР): особливості утворення, юрисдикція, судоустрій, процедура провадження, значення найвідоміших справ: Тадіча, Блашкіча, Караджіча, Акаесу. МКС: особливості утворення, окремий статус. Судоустрій МКС. Органи Суду та Асамблея держав-учасниць: функції, вимоги до кандидатур. Органи, що здійснюють допомогу потерпілим. Юрисдикція МКС за предметом, за колом осіб, за часом, за територією. Комплементарна юрисдикція МКС та її відмінність від юрисдикції попередніх трибуналів. Критерії прийнятності справи до провадження.

1. Становлення та розвиток міжнародно-правового співробітництва в боротьбі зі злочинністю.
2. Національна кримінальна юрисдикція: поняття, принципи. Особливості принципу універсальної юрисдикції.
3. Міжнародне кримінальне право: поняття, джерела, загальні принципи.
4. Злочини міжнародного характеру, які посягають на нормальне здійснення міжнародних відносин.
5. Злочини міжнародного характеру, які посягають на нормальне здійснення міжнародних економічних відносин.
6. Злочини міжнародного характеру, які посягають на особу, майнові та інші права, моральні цінності та норми суспільства.
7. Міжнародний кримінальний суд: статус, судоустрій і юрисдикція.

Тематика самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих тем: етапи розвитку міжнародної кримінальної юстиції: Нюрнберзький, Токійський, Югославський (МКТЮ), Руандійський (МКТР) трибунали і МКС. Гібридні кримінальні суди. Альтернатива кримінальному правосуддю – правосуддя перехідного періоду. Зміст міжнародного співробітництва. Види міжнародного співробітництва. Форми міжнародного співробітництва. Злочини міжнародного характеру, які передбачені спеціальними конвенціями: злочини вчинені на морі; злочини, пов'язанні з хуліганством футболних уболівальників. Взаємодія Інтерполу з міжнародними організаціями та окремими державами у галузі протидії злочинності.

7. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету "Чернігівська політехніка"».

З дисципліни здобувач може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на заліку.

Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із студентами під час лекцій та опитувань студентів на семінарських заняттях. Бали, які набрані здобувачем за результатами активності на семінарах та за контрольну роботу, складають оцінку поточного контролю.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти відповідні результати навчання (РН), що передбачені освітньою програмою.

Кожен результат навчання оцінюватися окремо:

- знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (РН 13) - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять;

- пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (РН19) - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять та через публічний захист курсових робіт.

- виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (РН 20) - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять.

Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів

	<p>поточного контролю до залікової оцінки. Оцінювання успішності здобувача вищої освіти під час семестрового контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ECTS і вносяться в відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».</p> <p>Складання заліку є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для студентів, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо студент виконав всі види робіт протягом семестру та набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати залік.</p> <p>Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Робота на семінарському занятті оцінюється у балах (5 балів за одне заняття) за наступними критеріями:</p> <p>5 балів – здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.</p> <p>4 бала – здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.</p> <p>3 бала – здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.</p> <p>1-2 балів – здобувач за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неточна, неповна, головний зміст матеріалу не розкрито, аргументація та власне розуміння питання майже відсутні; студент із помітними труднощами використовує певні знання у вирішенні завдань.</p> <p>0 балів – здобувач не готовий до семінарського заняття.</p> <p>Порядок оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти.</p> <p>Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання самостійної роботи здобувачів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях, а також самостійність та своєчасність здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу.</p>

	<p>Максимально можливий бал (1бал за тему) за конкретним завданням ставиться за умови відповідності виду самостійної роботи всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів.</p> <p>Перелік завдань для самостійної роботи здобувачів зазначений в методичних рекомендаціях.</p> <p>Написання контрольної роботи оцінюється за критеріями: відповідна форма, грамотність, логічно-послідовне викладення матеріалу, охайність, науковість, достатня кількість дослідженої літератури, достатній обсяг та пропорційність структурних частин роботи. За наявності всіх компонентів робота отримує 5 балів; обмежена кількість використаної літератури, наявність орфографічних помилок, питання розкриті частково – 4 бали; за неохайне оформлення, недостатньо повне відображення теоретичної частини, суттєві помилки – 3 бали; за неохайне оформлення, не відображення теоретичної частини – 1-2 бали; робота невиконана – 0 балів.</p> <p>Наукова робота – 5 балів - тези/15 балів наукова стаття.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених всіх видів навчальної роботи з навчальної дисципліни, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які здобувач вищої освіти може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно» – Е, 60 балів), то він не допускається до складання заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому в розділі 6 «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка», затвердженого вченою радою НУ «Чернігівська політехніка»</p>

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
1	Робота на семінарському занятті	0...35
2	Самостійне опрацювання теми	0...5
3	Контрольна робота	0...5
4	Наукова робота	0...15
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60
Семестровий контроль (Залік)		0...40
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проекту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)	задовільно	
66-74	D (задовільно)		
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

8. Політики курсу.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка», Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка».

Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність під час проведення практичних та лекційних занять. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів

Пропущені теми семінарських занять не відпрацьовуються. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямками курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка»). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи

повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до Положення визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка», Порядку визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка».

Рекомендована література.

1. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності): підручник / В. А. Гринчак, І. В. Земан, І. І. Когутич, О. К. Марін. Харків: Право, 2019.
2. Boister, N. An Introduction to Transnational Criminal Law: Edition 2. Oxford University Press. 2018. 512 p.
3. Bassiouni C. International Extradition: United States Law and Practice (6th Edition). Oxford International Law Library. 2014. 1328 p.
4. Senatorowa Oksana. Die Ukraine und der Internationale Strafgerichtshof: Der lange Weg zur Gerechtigkeit. Ukraine-analysen NR. 208, 06.11.2018. P. 7–11. URL: <http://www.laender-analysen.de/ukraine/pdf/UkraineAnalysen208.pdf>
5. Oksana Senatorova. Prosecution of International Crimes Committed in Ukraine: Current Challenges and Perspectives. Religion & Gesellschaft in Ost und West. 2022. NR. 4.
6. Senatorowa Oksana. Special Tribunal for the Crime of Aggression Against Ukraine: Filling in the Gaps and Avoiding the Pitfalls. Ukraine-Analysen. July 2022. Nr. 270.
7. Сенаторова О. В. «Міжнародний кримінальний суд: в чому проблеми юрисдикції щодо війни в Україні та як їх вирішити?» // сайт Центру Міжнародного Гуманітарного Права і Перехідного Правосуддя. 28 жовтня 2020 р. URL: <https://ihlaw.org/mizhnarodnyj-kryminalnyj-sud-ukrayina/>